

POSTANOWIENIE

28 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 28 kwietnia 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości A. spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w O.
przeciwko N.F., M.R. i M.R.1
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej N.F., M.R. i M.R.1
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z 12 czerwca 2024 r., I AGa 34/24,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
- 2) zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 2700 (dwa tysiące siedemset) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanym odpisu postanowienia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 12 czerwca 2024 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku zmienił wyrok, Sądu Okręgowego w Olsztynie z 28 grudnia 2023 r. w ten sposób, że zasądził od pozwanych N.F., M.R. i M.R.1 solidarnie na rzecz powoda A. spółki z o.o. w O. w upadłości likwidacyjnej kwotę 158.643,76 zł z odsetkami ustawowymi za

opóźnienie od 5 marca 2021 r. do dnia zapłaty oraz oddalił powództwo i apelację pozwanym w pozostałej części.

Pozwani wnieśli skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynach kasacyjnych objętych art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi skarżący podnieśli, że w sprawie powstało istotne zagadnienie prawne, czy w przypadku zgłoszenia przez stronę w apelacji nowych faktów i dowodów, które strona mogła powołać przed Sądem pierwszej instancji, lecz które dotyczą istotnych kwestii dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd drugiej instancji powinien pominąć te dowody zgodnie z art. 381 k.p.c., kierując się zasadą koncentracji materiału dowodowego, czy też w takiej sytuacji Sąd powinien zmierzać do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy zgodnie z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i dążyć do urzeczywistnienia zasady prawdy materialnej, tym bardziej, iż zgodnie z art. 232 zd. 2 k.p.c., Sąd jest uprawniony do

dopuszczania z urzędu dowodów, które nie zostały nawet wskazane przez stronę - jeśli między innymi zachodzą obawy wydania orzeczenia oczywiście nieprawidłowego. Kolejne zagadnienia prawne dotyczy kwestii, czy niezgłoszenie określonych faktów i dowodów w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji można uznać za zawinione przez samą stronę, w przypadku jeśli strona dowiedziała się od nowego pełnomocnika o konieczności przedłożenia określonych dowodów dopiero po jego ustanowieniu na etapie sporządzania apelacji, czy nowy pełnomocnik ustanowiony do wniesienia apelacji jest związany aktywnością dowodową poprzedniego pełnomocnika, czy w przypadku, gdy strona korzysta z pomocy nowego pełnomocnika, który uświadamia stronę co do konieczności przedłożenia nowych dowodów, czy dyscyplinowanie strony przez pominięcie wniosków dowodowych zgłoszonych w apelacji spełnia cele art. 381 k.p.c., skoro ani sama strona nie posiadała świadomości w tym zakresie, a nowy pełnomocnik nie miał możliwości zgłoszenia tych dowodów na wcześniejszym etapie.

Skarżący podnieśli także, że w ich ocenie w sprawie pojawiła się potrzeba wykładni art. 381 k.p.c. w kontekście powołanych wyżej przepisów, a ponadto skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na pominięcie przez Sąd Apelacyjny wszystkich wniosków dowodowych zawartych w apelacji.

W nawiązaniu do przytoczonych przyczyn kasacyjnych należy przypomnieć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz poglądów nauki, istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej przyczyni się do rozwoju orzecznictwa i nauki prawa oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14). Skarżący powinien sformułować to zagadnienie w sposób przyjęty przy zwracaniu się przez sąd powszechny z pytaniem prawnym do Sądu Najwyższego na podstawie art. 390 k.p.c., zawrzeć we wniosku pogłębiony wywód prawny uzasadniający zgłoszone wątpliwości, wykazać zasadność proponowanego sposobu ich rozstrzygnięcia, a także wadliwość rozwiązania przez Sąd drugiej

instancji przedstawionego problemu prawnego w sposób rzutuający na wynik sprawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 oraz z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14). Powołanie się na przyczynę kasacyjną, przewidzianą w art. 389⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nakłada na skarżących obowiązek wskazania przepisów prawa, których wykładnia budzi poważne wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie, szczegółowego opisanie, na czym polegają powzięte przez skarżącego wątpliwości, wykazania, że mają one poważny charakter, przez co ich wykładnia przez Sąd Najwyższy jest niezbędna do rozstrzygnięcia wniesionej przez skarżącego skargi kasacyjnej, a także przedstawienia orzeczeń sądów, w których dokonano różnej interpretacji przepisów, prowadzących do odmiennych rozstrzygnięć w zbliżonych lub tożsamych stanach faktycznych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 lipca 2008 r., I CSK 11/08 oraz z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na jej oczywistej zasadności nakładało na skarżących powinność wykazania, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia przytoczonych we wniosku przepisów prawa materialnego lub procesowego, dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Oczywiste jest tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy sprawy. Zarzucane uchybienia muszą mieć zatem kwalifikowany charakter, dotyczyć konkretnych przepisów prawa i być dostrzegalne w sposób jednoznaczny i oczywisty, na pierwszy rzut oka, co skarżący winien wykazać we wniosku bez odwoływania się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, które nie podlegają badaniu na etapie tak zwanego przedsądu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, Nr 3, poz. 52; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, Nr 10, poz. 156 oraz z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18). Należy też przypomnieć, że zgodnie z powszechnie aprobowanym w orzecznictwie i nauce prawa poglądem, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230).

Żadna z przytoczonych przyczyn kasacyjnych nie została przez skarżących wykazana. Zagadnienia prawne dotyczące art. 381 k.p.c. nie spełniają wymagań abstrakcyjnych zagadnień jurydycznych w przedstawionym wyżej rozumieniu, charakteryzujących się walorem nowości, dotychczas nierozstrzygniętych w orzecznictwie Sądu Najwyższego lub będących przedmiotem poważnych kontrowersji w orzecznictwie Sądu Najwyższego i nauce prawa, skutkujących wydawaniem rozbieżnych rozstrzygnięć, a przez to wymagających wypowiedzi Sądu Najwyższego. Wywody prawne dotyczące zgłoszonych wątpliwości interpretacyjnych na gruncie art. 381 k.p.c. także nie spełniają przedstawionych wyżej wymagań, albowiem sprowadzają się, w istocie, do kwestionowania decyzji procesowej Sądu Apelacyjnego w sytuacji, w której sami skarżący przyznali, że zgłosili w apelacji fakty i dowody, które mogli i powinni byli powołać w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji. Działania lub zaniechania reprezentującego ich wówczas zawodowego pełnomocnika procesowego nie uzasadniają wskazanych zagadnień prawnych ani wątpliwości interpretacyjnych, skoro za działania pełnomocnika odpowiada procesowo strona w tym sensie, że ponosi ona konsekwencje działań lub zaniechań pełnomocnika, który z kolei odpowiada wobec strony na podstawie umowy zlecenia o zastępstwo procesowe.

Skarżący nie wykazali także oczywistej, widocznej *prima vista* wadliwości zaskarżonego postanowienia Sądu drugiej instancji w przedstawionym wyżej rozumieniu. Należy ponadto zwrócić uwagę na niekoherentność powołanych przyczyn kasacyjnych. Oczywistość skargi kasacyjnej ma miejsce w razie sprzeczności zaskarżonego orzeczenia z powszechnie akceptowaną, utrwaloną i niebudzącą jakichkolwiek wątpliwości wykładnią prawa. Przesłanki pierwsza i druga opierają się natomiast na założeniu, że takiej zgodności brak, co więcej, z uwagi na poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie, zachodzi potrzeba merytorycznej wypowiedzi Sądu Najwyższego we wskazanej w skardze kwestii.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego na rzecz powoda, który wniósł odpowiedź na skargę kasacyjną, orzeczono na podstawie art.98 i 108

w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust.4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jedn. tekst : Dz.U. z 2023 r., poz.1964).

Agnieszka Piotrowska

(A.D.)

[SOP]